



# vdk code voor duurzaam en ethisch bankieren

---

1. Inleiding .....	2
2. De vdk code voor duurzaam en ethisch bankieren .....	3
2.1. ESG-benadering voor landen en door staten gecontroleerde bedrijven .....	3
2.2. ESG-benadering voor bedrijven .....	3
2.2.1. ESG-analyse voor bedrijven.....	4
2.2.2. Uitsluiten van investeringen in controversiële producten of sectoren.....	5
2.2.3. Best-in-class-benadering .....	7
2.3. Methode.....	8
Annex I: Overzicht tolerantieniveaus gehanteerd in de vdk code voor duurzaam en ethisch bankieren.....	8
3. Distributie van beleggingsproducten beheerd en ontwikkeld door derde partijen .....	9



# 1. Inleiding

Vdk bank geeft al sinds haar oprichting in 1926 op onafhankelijke wijze invulling aan de principes van duurzaam en ethisch bankieren via een duurzaam tweesporenbeleid: enerzijds streng op vlak van herbeleggingen, en anderzijds inzetten op een duurzame klantrelatie. Trouw aan haar oorsprong blijft vdk bank dus duurzaamheid koppelen aan sociale bewogenheid. De invulling van duurzaamheid evolueert bovendien en bijgevolg was een update van de vdk code voor duurzaam en ethisch bankieren uit 2014 noodzakelijk.

In 2019 werd deze code opnieuw grondig geactualiseerd, met als absolute minimumbasis de criteria voor het 'Quality Standard and Label for Sustainable and Socially Responsible Financial Products', zoals gelanceerd door de koepelorganisatie Febelfin in februari 2019. Hier bovenop werden aan de hand van een doordachte methodologie bijkomende criteria aan de vdk code toegevoegd. Daarenboven volgt vdk bank continu ontwikkeling op in domeinen die toch nog niet in deze screening voorkomen, zoals bijvoorbeeld duurzaam watergebruik.

Deze nieuwe vdk code voor duurzaam en ethisch bankieren vormt de leidraad voor alle investeringsbeslissingen van vdk bank in haar portefeuille, in haar kredietverlening alsook bij de vdk-producten die met een duurzaam karakter gecommercialiseerd worden. Bij deze laatste gaat dit in het bijzonder om rechten van deelnemingen in instellingen voor collectieve beleggingen (fondsen) die voor en op vraag van vdk bank ontwikkeld werden. Tezamen maken deze duurzame fondsen – per einde juni 2019 – 49,39 % uit van het totaal aantal middelen opgehaald in rechten van deelnemingen in ICB's. Het aandeel van alle rechten van deelnemingen in ICB's met een duurzaam karakter bedraagt in dezelfde periode 59,46 %.

## 2. De vdk code voor duurzaam en ethisch bankieren

Vdk bank kiest er uitdrukkelijk voor om bij de herbeleggingen in eigen beheer op structurele en systematische wijze rekening te houden met de drie dimensies inzake duurzaamheid: het sociale aspect, het milieu, en de economische dimensie.

Aan dit principe wordt invulling gegeven voor zowel investeringen in landen als voor investeringen in bedrijven. In haar portefeuille wordt elke investeringsbeslissing in bedrijven in drie stappen genomen: 1) verwerken van criteria rond mens en maatschappij, milieu, en goed bestuur; 2) uitsluiten van investeringen in controversiële producten of sectoren; en 3) een best-in-class-benadering waar de prestaties van bedrijven beoordeeld worden in vergelijking met de volledige sector waartoe zij behoren.

### 2.1. ESG-benadering voor landen en door staten gecontroleerde bedrijven

Vdk bank investeert niet in landen of in door die staten gecontroleerde bedrijven die onderhevig zijn aan internationale sancties. Haar screening houdt rekening met de UN Global Compact, waarbij verschillende sociale- en milieu-indicatoren op vlak van mens en maatschappij, milieu en goed bestuur in rekening genomen worden.

- **Mens en maatschappij**

Vdk bank sluit investeringen in landen uit die schenden tegen mensen- of arbeidsrechten, tegen vrijheid van vereniging, tegen vrijheid van religie, of tegen de vrijheid van meningsuiting of de persvrijheid. Voorts worden in de screening landen gepenaliseerd waar de doodstraf nog wordt toegepast, waar kinderarbeid vrij verspreid is, of waar wettelijk of maatschappelijke discriminatie van toepassing is op basis van geslacht of etniciteit.

- **Milieu**

Vdk bank sluit investeringen in landen uit die het biodiversiteitsverdrag, het Kyoto Protocol, of het klimaatakkoord van Parijs niet geratificeerd hebben. Voorts worden investeringen in landen uitgesloten die in onvoldoende mate handelen m.b.t. klimaatverandering.

- **Goed bestuur**

Vdk bank sluit investeringen in landen uit die slecht scoren op vlak van corruptie, of die onvoldoende meewerken in de strijd tegen witwassen. Er kan niet belegd worden in landen die tegelijkertijd gecatalogeerd worden als 'niet vrij' door de NGO Freedom House, en als 'Autoritair' door de Democracy Index van de Intelligence Unite van The Economist.

### 2.2. ESG-benadering voor bedrijven

Vdk bank verwerkt in elke investeringsbeslissing voor zowel bedrijven als landen de impact ervan op mensen- en arbeidsrechten, het milieu en de biodiversiteit, en de regels rond goed bestuur.

Aan de hand van meer dan 50 normen en internationale verdragen - waaronder de 10 principes van de UN Global Compact en de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, de Wolfsberg standaarden, de standaarden van de Internationale Handelsorganisatie, de OECD Guidelines on Multinational Enterprises, maar ook de IUCN Red List of de Ramsar Conventie – wordt een uitsluitingslijst aangelegd van bedrijven die voor vdk bank nooit in aanmerking komen om in te investeren wegens ernstige schending ervan. Bij elke investeringsbeslissing of kredietverlening gaat

vdk bank na of de uitgever of kredietontvanger niet vermeld wordt op deze lijst van uitgesloten bedrijven of landen.

### 2.2.1. ESG-analyse voor bedrijven

Vdk bank screent de bedrijven op bewezen of vermoedelijke inbreuken, maar houdt ook rekening met de volledige impactsfeer van de bedrijven in kwestie. Zo wordt de waardeketen in rekening gebracht, door ook de grondstoffen of het energieverbruik te onderzoeken, maar ook de kwaliteitscontrole of het verdelen van de eindproducten.

Vdk bank zal niet investeren in, noch krediet verlenen aan bedrijven of hun leveranciers die – voor zover bekend op basis van onze methodiek – betrokken zijn bij:

- **Ernstige en systematische schending van de mensenrechten**

Vdk bank respecteert en erkent de universele mensenrechten. Vdk bank maakt geen misbruik van of haalt geen voordeel uit situaties waarin de mensen- of arbeidsrechten onvoldoende zijn beschermd, noch uit controversiële praktijken op milieugebied of uit schending rond eerlijk zakendoen, ook als het wetgevend kader ontoereikend is.

Vdk bank erkent dat er kwetsbare groepen zijn zoals vrouwen en meisjes, kinderen, (arbeids)migranten, inheemse volken, mensen die gediscrimineerd worden op basis van afkomst of ras, ouderen, armen, zieken, mensen met een handicap, analfabeten, mensen die besmet zijn met hiv of aids hebben, minderheids- en religieuze groeperingen, mensen die leven in bezette gebieden en mensen die onvoldoende beschermd zijn tegen landroof.

Voor het opstellen van de uitsluitingslijst baseren ISS-Oekom en vdk bank zich op:

- De UN Global Compact;
- The international Bill of Human Rights, inclusief:
  - De Universele Verklaring van de Rechten van de Mens;
  - Het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten;
  - Het internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten;
- UN Guiding Principles on Business and Human Rights;
- Voluntary Principles on Security and Human Rights;
- Verdrag van Genève betreffende de bescherming van burgers in oorlogstijd.

- **Ernstige of systematische schending van de arbeidsrechten**

Vdk bank maakt geen misbruik van of haalt geen voordeel uit situaties waarin de arbeidsrechten onvoldoende zijn beschermd, ook als het wetgevend kader ontoereikend is.

Meer specifiek zal vdk bank niet investeren in, noch krediet verlenen aan bedrijven die – voor zover bekend op basis van onze methodiek – rechtstreeks of via hun leveranciers betrokken zijn bij het schenden van rechten rond:

- Kinderarbeid;
- Discriminatie;
- Dwangarbeid;
- Belemmering van vakbondsvrijheid;

- Ernstige schendingen in andere domeinen die niet onder de arbeidsstandaarden van de ILO vallen (zoals bijvoorbeeld schending op vlak van werktijd, verloning, of arbeidsomstandigheden zoals gezondheid of veiligheid).

Naast eerder vernoemde verdragen baseren ISS-Oekom en vdk bank zich hiervoor op:

- De arbeidsstandaarden van de Internationale Arbeidsorganisatie;
- Sectorspecifieke standaarden en best practices.

- **Grove inbreuken rond controversiële praktijken op milieugebied;**

Vdk bank maakt geen misbruik van of haalt geen voordeel uit grove inbreuken rond controversiële praktijken op milieugebied. Vdk bank zal niet investeren in, noch krediet verlenen aan bedrijven die – voor zover bekend op basis van onze methodiek – rechtstreeks of via hun leveranciers hierbij betrokken zijn.

Meer bepaald baseren ISS-Oekom en vdk bank zich hiervoor op:

- Het Precautionary principle;
- Sectorstandaarden;
- Het principe van de best beschikbare technologie (BAT);
- De meest verregaande milieuwetgeving;
- De impact op internationaal beschermde gebieden via IUCN, RAMSAR, en UNESCO;
- De impact op bedreigde (dier)soorten via CITES en IUCN.

- **Ernstige schending op vlak van eerlijk zakendoen.**

Vdk bank maakt geen misbruik van of haalt geen voordeel uit schending rond eerlijk zakendoen. Vdk bank zal niet investeren in, noch krediet verlenen aan bedrijven die – voor zover bekend op basis van onze methodiek – hierbij betrokken zijn.

Meer bepaald worden investeringen geweerd rond ernstige inbreuken op vlak van corruptie, financial accounting, belastingontduiking en witwassen. Dit houdt o.m. omkoping, het kunstmatig verplaatsen van inkomsten en het opzetten van offshore constructies in.

ISS-Oekom en vdk bank baseren zich hiervoor op:

- Het Precautionary principle;
- Het principe dat de vervuiler betaalt;
- De meest verregaande internationale en economische wetgeving of rechtspraak.

## **2.2.2. Uitsluiten van investeringen in controversiële producten of sectoren.**

Naast de prestaties op vlak mens- en maatschappij, milieu, en goed bestuur, sluit vdk bank bepaalde producten of sectoren volledig uit, of komen bedrijven maar in aanmerking voor investeringen indien zij er een uiterst beperkte betrokkenheid in kennen.

### **2.2.2.1. Extractie van fossiele brandstoffen**

Courant wordt een onderscheid gemaakt tussen vier soorten fossiele brandstoffen.

1. Steen- en bruinkool;
2. Niet-conventionele olie en gas;
3. Aardolie;
4. Aardgas.

De koolstofintensiteit van verbranding ervan – en dus haar impact op klimaatverandering – ligt hoger voor steen- en bruinkool dan voor aardolie, die op haar beurt een hogere koolstofintensiteit kent dan de verbranding van aardgas.

De productieprocessen van niet-conventionele olie en gas, zoals bijvoorbeeld schaliegas of de winning van olie uit teerzanden, zijn dan weer omstreden door hun zware impact op de omgeving (milieu en/of samenleving).

Om die reden stelt vdk bank een nultolerantie aan de extractie van steen- en bruinkool, niet-conventionele ontginning van olie en gas, en de ontginning van aardolie.

Vdk bank stelt geen tolerantieniveau in voor de ontginning van aardgas. Energiecentrales die werken op basis van aardgas vormen namelijk een belangrijke schakel in de transitie naar elektriciteitsproductie op basis van hernieuwbare energiebronnen, doordat zij een constante aanlevering van energie kunnen voorzien. Bovendien bieden nieuwe technologieën de mogelijkheid tot recuperatie van de CO<sub>2</sub>-uitstoot.

#### **2.2.2.2. Opwekken van energie**

Elektriciteitsproductie kan verlopen via centrales die beroep doen op de voornoemde fossiele brandstoffen, via kerncentrales, of op basis van hernieuwbare energiebronnen. Elk productieproces kent haar beperkingen: kernenergie kent kernafval, fossiele brandstoffen hebben een enorme impact op de uitstoot van broeikasgassen, waterkracht is niet in elke regio voor handen, en wind- of zonne-energie verzekert geen constante energiebevoorrading. Om die redenen combineren elektriciteitsproducenten vaak energiebronnen van verschillende domeinen.

Vdk bank investeert enkel in elektriciteitsproducenten die qua impact op klimaatverandering lager liggen dan het scenario van een maximale opwarming van de aarde met 2 graden op het einde van de 21<sup>ste</sup> eeuw. Vdk bank schrijft zich zo in op het Klimaatakkoord van Parijs om de stijging van de wereldwijde gemiddelde temperatuur onder de 2 graden Celsius in vergelijking met pre-industriële hoogtes te houden. Bovendien blijven de tolerantieniveaus voor opwekking van energie uit steen- en bruinkool op 5% en uit nucleaire oorsprong op 10% liggen (cfr. Vdk-code 2017). Vdk bank wil inspanningen ondersteunen om de temperatuurstijging nog verder te beperken. Bovendien zal vdk bank niet investeren in elektriciteitsbedrijven met uitbreidingsplannen op vlak van steen- of bruinkool- of kerncentrales.

Indien vdk bank belegt in elektriciteitsproducenten, tracht zij op het beleid te wegen door bij de bedrijven in kwestie consequent de positie in te nemen om verder werk te maken van de transitie naar energiebronnen met een lage CO<sub>2</sub>-impact en van onderzoek en ontwikkeling in technologieën rond hernieuwbare energie. Deze positie wordt altijd en op actieve wijze ingenomen indien de eigendomsrechten die vdk bank in elektriciteitsbedrijven aanhoudt stemrecht geven.

#### **2.2.2.3. Wapens**

Vdk bank hanteert een nultolerantie voor bedrijven met activiteiten in productie en handel in zowel gebande als niet-gebande wapens voor militaire doeleinden. De screening omvat controversiële wapens of wapensystemen zoals chemische of biologische wapens, nucleaire wapens, anti-persoonsmijnen en clustermunities.

#### **2.2.2.4. Tabak**

Vdk bank screent bedrijven op productie en handel in tabakswaaren. Inzake productie hanteert vdk bank een nultolerantie.

#### **2.2.2.5. Derivaten op landbouwgrondstoffen**

Vdk bank handelt niet in derivaten op landbouwstoffen voor eigen rekening. Hierdoor vermijdt vdk bank:

- Op directe of indirecte wijze een impact op de prijs van landbouwgrondstoffen;
- Dat de basisvoedselvoorziening van kwetsbare bevolkingsgroepen in gevaar gebracht worden.

#### **2.2.2.6. Dierenrechten en bont**

Vdk bank hanteert een nultolerantie voor bedrijven die producten produceren waarvoor proeven op dieren gebruikt worden, zonder dat dit wettelijk opgelegd wordt. Dit geldt in het bijzonder voor de productie van consumentengoederen. Vdk bank screent de bedrijven verder m.b.t. de productie van en handel in bont. Inzake productie van bont hanteert vdk bank een nultolerantie.

#### **2.2.2.7. Kansspelen**

Vdk bank hanteert een nultolerantie voor bedrijven die betrokken zijn bij controversiële kansspelen zoals de exploitatie van casino's, gokkantoren of andere initiatieven die aanzetten tot gokken. Voor andere vormen van kansspelen zoals loterijen of de organisatie van prijsshows tolereert vdk bank een beperkte betrokkenheid, in de zin dat maximaal 5% van de omzet van de bedrijven uit deze activiteit gerealiseerd mag worden.

#### **2.2.2.8. Pornografie**

Vdk bank screent bedrijven op productie en handel in pornografie. Inzake productie hanteert vdk bank een nultolerantie.

#### **2.2.2.9. Genetisch gemodificeerde organismen**

Vdk bank tolereert een beperkte betrokkenheid, in de zin dat maximaal 10% van de omzet van de bedrijven uit de productie of verwerking van genetisch gemodificeerde organismen in land- of bosbouw mag gerealiseerd worden.

#### **2.2.2.10. Green bonds**

In het kader van de financiering van hernieuwbare energieprojecten of positieve projecten, zal vdk bank dossier per dossier screenen en evalueren. De uitsluiting van de voornoemde sectoren blijven van toepassing, maar financiering kan wel plaatsvinden in het kader van de transitie naar hernieuwbare energie (vanzelfsprekend voor zover de investering geen impact heeft op de uitgesloten activiteit) of het omvormen van het economisch model van de onderneming weg van de uitgesloten activiteit.

Dergelijke green bonds moeten voldoen aan de standaard van 'The Green Bond Principles of the International Capital Markets Association (ICMA), welke door een onafhankelijke partij worden getoetst.

#### **2.2.3. Best-in-class-benadering**

Daarenboven wordt in de methodologie per sector waartoe bedrijven behoren een model opgesteld dat het mogelijk maakt de prestaties van de bedrijven ten opzichte van elkaar te beoordelen. De

modellen houden rekening met indicatoren op vlak van mens en maatschappij, milieu, en goed bestuur. Voor alle bedrijven worden hun beleid, programma's, beheerssystemen, blootstelling en kwantitatieve en kwalitatieve prestaties afgewogen. Per sector worden, bovenop de uitsluitingen zoals uiteengezet in paragrafen 1.1. en 1.2., de twintig procent minst presterende bedrijven geweerd uit het beleggingsuniversum.

## 2.3. Methode

Vdk bank vertrouwt in deze benadering op informatie van dataleveranciers ISS-Oekom, één van de grootste rating agencies op vlak van duurzaamheid ter wereld. De uitsluitingslijst krijgt ten minste een halfjaarlijkse update. Nieuwe investeringen moeten compliant zijn met het universum.

Indien bij de update nieuwe namen verschijnen die in portefeuille gehouden worden, zal vdk bank deze posities doorlichten. Vdk bank streeft er verder naar om eventuele bestaande posities in dergelijke bedrijven af te bouwen bij een ongewijzigd beleid binnen die ondernemingen. Om de verplichtingen te vervullen voor rendement en actief/passiefbeheer, kunnen obligaties bewaard worden tot einddatum. Aandelen kunnen om dezelfde redenen aangehouden worden zolang de beurskoers lager is dan de aankoopprijs.

## Annex I: Overzicht tolerantieniveaus gehanteerd in de vdk code voor duurzaam en ethisch bankieren

Thema	Activiteit	Tolerantieniveau
<b>Extractie van fossiele brandstoffen</b>	Steenkool	0%
	Onconventionele aardolie of -gas	0%
	Conventionele aardolie	0%
<b>Elektriciteitsproductie</b>	Maximale koolstofintensiteit i.f.v. een maximaal 2-graden scenario	Ja
	Geen uitbreiding in productiecapaciteit in steen- of bruinkoolcentrales of in kerncentrales	Ja
<b>Wapens</b>	Productie gebande wapens	0%
	Productie niet-gebande wapens	0%
	Handel gebande wapens	0%
	Handel niet-gebande wapens	0%
<b>Tabak</b>	Productie	0%
<b>Kansspelen</b>	Controversiële kansspelen zoals casino's, gokkantoren, of automaten	0%
	Andere vormen van kansspelen zoals loterijen of de organisatie van belspelletjes door telecom-operatoren.	5%
<b>Dierenrechten</b>	Testen op dieren, buiten de wet opgelegd	0%
	Productie van bont	0%
<b>Genetisch gemodificeerde organismen</b>	Productie	10%
	Verwerkers	10%
<b>Pornografie</b>	Productie	0%
<b>Financiële producten</b>	Derivaten op landbouwgrondstoffen	0%





### **Hoe benadert vdk bank de waardeketen in haar uitsluitingen van bedrijven?**

Voor de verschillende uitgesloten sectoren hanteert vdk bank een nultolerantie wat betreft productie. Voor handel geldt een nultolerantie wat betreft gebande en niet-gebande wapens en wordt een beperkte betrokkenheid getolereerd, in die zin dat bedrijven maximaal 5% van hun omzet kunnen realiseren uit handel in de sectoren Tabak, Bont, en Pornografie.

Vdk bank zal geen bedrijven uitsluiten die slechts een ondersteunende rol in het productieproces spelen, en die dus geen essentiële componenten voor de productie van de uitgesloten sectoren aanleveren. Dit gaat typisch om bedrijven die generieke middelen als software of bouwmaterialen voorzien, die ook ingezet kunnen worden in de productie van de uitgesloten sectoren.

## **3. Distributie van beleggingsproducten beheerd en ontwikkeld door derde partijen**

Vdk bank kan haar code voor duurzaam en ethisch bankieren niet opleggen aan externe partijen. Bij elke nieuwe verdeling van niet-vdk-producten van externe partijen, wijst vdk bank aanvullend op het algemeen aankoopbeleid ook op de eigen code. Vdk bank evalueert de samenwerking op basis van hun antwoord.

Indien er binnen deze producten een positie in overtreding met de vdk code wordt vastgesteld, zal vdk bank in dialoog gaan met de fondsbeheerder met het oog op het verhogen van het bewustzijn rond de principes rond duurzaam en ethisch bankieren, zoals uitgewerkt in deze code.